

Előfizetési ár.

Videkr postán vagy helyben házhoz hordva

Ész. évre	16 frt
Félre	8
Nyvedévre	4
É. hóra helyben	1 frt 50 kr

Egyes szám ára 7 kr.

Megjelen: mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.

Szerkesztői szállítás:

Főtér 4-ik szám havá a lap szellemi részét illető közlemények címzandók.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

AZ ÉRTÉKESBÉ CIKKEK DÍJÁTARTNAK.

Kéziratok nem adnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

„KELET”

politikai és közgazdasági napilap

hatodik évfolyama második évnegyedére.

A „Kelet” előfizetési ára:

Egész évre	16 frt
Félre	8 frt
Negyedévre	4
Egy hóra	1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 7 kr.

Megrendelések legcélszerűbben postai utvánnyal alólírt könyvkereskedésébe küldendők.

Nyolcz egyszerre beküldött előfizetés után szteletpéldánnyal szolgálunk.

STEIN JÁNOS,

a „Kelet” kiadója.

A erdélyi részek egyik létfeltétele.

I.

Azt hiszik felesleges volna hosszasan bizonyítani a magyar olvasó előtt, hogy Magyarország oly válságos anyag helyzetben van, melyből a kilábaláshozreményeségünk van ugyan, de határozott egygyőződésünk aligha. A hazánkat erő svégtelelnek látszó elemi csapások után bizony ez édes remény is sokat veszített az iszák színéből s az önmagára utalt nemzeten nagy lelkiere van szüksége, hogy zilárdan megálljon ennyi megpróbáltatás között.

Li az oka, hogy ilyen sorsra jutottunk Nyugodt lélekkel elmondjuk, sem gonyság, sem lelkiismeretlenség, hanem egy is egygyűlölet, melyet ezuttal a sors is mára hagyott.

ki melyekben akarja és tudja vizsgálni a dolgok titkos nyitját, könnyen rájöhet, egy bajának legfőbb kútfőjére abban li, hogy a nemzeti haladás feltételeit li nem ott vettük fel, hol hosszú időkk elzött elhagytuk, hanem ott, hol más lobbé haladtott nemzetek folytatják. Ez eó pillantásra nem egészen világosnak tszó alításunk bebizonyításával legyenzabad kissé hosszasan foglalkozunk sokkal fontosabbnak tetszik az előtűnkhogyséj sajnálnók vesztegetni ráa szót.

A „KELET” TÁRCZÁJA.

ERCEMONTI VÁRKASTÉLY.

Regény.

Írta:

SAND GYÖRGY.

Első rész.

VII.

(Folytatás.)

— Hiszek neked gyermekem, hiszek szavain! szoltam; tehát . . . ama kisasszony — e ejtsük itt ki nevét! — ezeltől egy hóval egészen egyedül jó szántából jött hozzád, a kül, hogy valaki ide vezérelte, vagy segítée volna, áthatolni a zárda falain?

Miette, mielőtt felélna, egy perczig késelezett, mintha egy eddig nem létezett gyanu iszkelné be magát szívébe. — Végre megszolt:

— A való igazság, mondá, mire meg is eskedhetem, ime ez: a mult napokban egyik est egyedül voltam itthon, Jakab elment volt az rtonne-i vásárba. Fivérem már nyolcz nap

Az emberiség mívelődés-történetének bármely korszakát tekintve, arról fogunk meggyőződni, hogy irodalomban, tudományban, a népben azon eszmék uralkodnak, melyektől valamely nemzet a kebelében előállott szükség kielégítését vagy valamely rá nézve elviselhetetlenné vált teher megkönnyítését várja.

A ki ezuton elindul, réa fog találni, hogy a szabadság, egyenlőség, testvériség eszmét nem emberi fők, hanem az előhaladt civilisatio, ez eszméknek megfelelő alapfeltételek előállása s az ebből folyó szükségesség szülte. Ez alapfeltétel pedig az volt, hogy az egyes társadalmi emberek egyenlő productiv erőt fejtsenek ki, mind az állam védelmezésében, mind fentartásában s kivirják azon társadalmi állást, mely aztán joggal megkövetelhesse az elismerést. Így azon korban, midőn a szakadatlan háborúk miatt az iparos munka nem virágozhatott s az életnek két eszköze volt: a kenyer és kard; egyik, hogy fentartson s a másik, hogy megvédjen, természetesen azon osztály volt fölényben, melynek termő földbirtoka volt és a mely védelmezni járt a hazát. Ezek uralkodása egészen jogosultnak látszott és sehol senkinek sem jutott eszébe jogegyenlőséget követelni; de már ezen időkben is, ha akadt területe a földnek, hol a nyugalom felüthette tanyáját s kezdetét vehette a productiv munka, mely egyenértékűt ad az embereknek is, rögtön megszülettek a szabadság eszméi is. Tekintések a középkorban az iparos Handzsza városokat, vagy az erdélyi szászok kiváltságait, vagy a többi ipart űző városok alkotmányát, — önkormányzatot, egyenlőséget, szabadságot fedeztek fel benne. Csak hogy természetesen e szabadság csak azon körre volt szorítva, a hol a kézi munka egyenértékűt tudott emelkedni a földbirtok és a kard hatalmával.

De a mint aztán az emberi munka értéke folyton nagyobb körben emelkedett s becsével lenyomta a hősök és földbirtokosok hatalmát, kezdte egyszersmind megkövetelni a maga osztályrészét is a jogokból s így született meg a szabadság, egyenlőség és testvériség általános eszméje.

Hasonló menetet fedezhetni fel a nemzetgazdasági eszmék fejlődésében, és mi a politikai eszmék ily irányú kifejlődését csak emezek következményének tekintjük.

A míg az idők járása nem engedte a productiv erők kifejlődését, az állam különböző védő intéstíciókkal vette körül, közvetlen beleavatkozott a nemzetgazdaság minden ágába, s meg kívülről védvámok

kal oltalmazta, ben minden hatalmában álló eszközzel gyámolította. Mihelyt azonban a támogatás folytán erőre kapott ipar kereskedelem, földmívelés, szárnára engedte mindeniket az állam; a be nem avatkozás, a szabad kereskedelem eszméi lettek a kor uralkodó eszméi.

A mi szerencsétlen hazánkat elragadta a ragyogó kép, melyet a culturnépek anyagi és szellemi állapota elébe tárt, de a helyett, hogy azon eszközöket kutatva volna, melyek által ez államok virágzásba hozhattak, mi azon eszközöket kapunk fel, melyekkel már fennálló virágzó helyzetüket tökélyesbítik. Innen az egész állam jelenlegi felszíne, a culturrálmoknak utánmázott képe, alatta pedig az a nagy üresség, mely fejlődésünknek rendszeres megakadályozása folytán századokon át betöltetlen maradt. Parlamentünk egész lelkesedéssel foglalkozik azon intézmények meghonosításával, melyekkel a többi európai hatalmasság foglalkozik, de nem azokkal, melyeket amazok századokkal ezelőtt tárgyaltak, holott a mi helyzetünkhez bizony azokból igen sok igen jól illene. Törvényeket alkotunk az adók lehető legtokeletesebb behajtásának módjáról, a területek rendezéséről, a törvénykezésről stb. Szükséges, elismerjük nagyon szükséges mindenik, csak hogy ezeknek egy lesz értékük, ha megadattak a nemzetnek az anyagi fejlődés attributumai s nem roskad össze a szegénység és nyomor sulya alatt, mielőtt e törvényeket élvezhetné.

Mi pedig tényleg így vagyunk a modernizálással. Ha a parlamentben felállana valaki s azt mondaná, hogy adjátok vissza a hányásoknak régi kiváltságait, mert végkép elpusztult bányászataink; hivjatos be külföldről, miként ősinak tették, iparúzó tanult embereket, kik oktassák a népet s e végett halmozzatok el őket kedvezményekkel. Ha azt mondanók, hogy avatkozzék bele a kormány, ha kell kényszerrel földmívelésünkbe, iparunkba s tevékenyen lépjen fel azon eszközökkel, melyek elmaradt nemzetgazdaságunknak életet adhatnának; foglalkozzék a magyar parlament legelső sorban azon kérdésekkel, melyeket az anyagi gyarapodás érdekében az előhaladt államok évtizedekkel és századokkal ezelőtt tárgyaltak. Ha ezt mondaná valaki, válassz az nyerne, hogy a kiváltságok kora lejárt, a gyámolításnak elmúlt ideje s világszerre érvényes nemzetgazdasági elv ma már: a „laissez faire“, mert önmagától fejlődik minden a legjobban.

Hogy ez elv mit szült az erdélyi részekben, elmondjuk a jövő alkalommal.

Justus.

tartózkodik nálam, kinek nem szabad senkivel találkoznia. Menj hálai Champgousse-ba.

Holnap magam viszem el oda portékáidat s segíték neked berendezkedni új lakásodon. Építkezésekhez akartál fogni, fogj hozzá most: egy hónap eltelté előtt ne jőj, vissza ide s tartsd mély titokban a dolgot.

Jakab megígérte, hogy nem fog arra törekedni, meglátni barátomat, s hogy nem fog szólni senkinek itt létéről. Meg is tartotta szavát.

— Bizonyos vagy-e ebben?

— Egészen bizonyos édes nagybácsi, még ha azt gondolná is, hogy csatlakozom, válassz Miette határozott hangon; tudva van előttem mindazon sok könnyelműség, melyekkel fivéremet vádolhatják, de abban a mi engem érdekel, soha sem tudna az lenni. Meg tudja ő azt gondolni, hogy ha ide jőne, csak hamar azzal vádolhatnák, hogy barátomnak udvarol és hogy én akkor nagyon rút színben tűnhetnék föl a világ előtt.

— Minő színben édesem? Mit gondolsz? engem csak is ez egyetlen pont érdekel az egészben. Minőnek itélőd te akkor helyzetet, ha Jakab reményeket táplálna e kisasszonyt illetőleg?

Jakabnak nem lehetnek semmi kinézései, semmi reményei e tárgyra nézve; ő nem ismeri barátomat.

— No de tegyük fel . . .

— Azt, hogy engem mecsalt?

Az lehetetlen! ez igen rút volna tőle! E kisasszony gazdag és előkelő. Nem a Jakab élyzetéhez való összeköttetés volna; és ha ő,

— A „Neue Wiener Tagblatt”

jun. 15-ki kelettel következő pikáns történetek között: „Mialatt Andrássy gróf a delegációban közelebből azt erősíté, hogy „a mi határainkon fölkelés többé nem létezik” s mialatt a kormány-közegyekben is hihetővé lön a kilátás, hogy a keleten minden további veszély el van odává, — a kormány mégis oly eszközöz folyamadott, mely jelenleg, tudunkra, nemcsak Európában, de magában Konstantinápolyban sem tartatnók szükségesnek, — t. i. a titkos távirat közlekedést Dalmatia és Montenegrót illetőleg, azonnal beszüntette.”

— Szerbiából írják a „Polit. Corresp.”-nek, jun. 12-ről:

„Miatán a nagy politikai kérdés a nagy vezér és Milán fejedelem közt, távirati közlekedés által kibontakozott az égető szükségesség stadiumából, a fejedelmi kormány rájött arra, hogy néhány kevésbé sürgős kérdést is megoldjon. Ezek közt első helyet foglal el a Wrede herceg által a moratorium ellen emelt tilakozás. Risics az erősen tartott osztrák jegyzéket azzal az ígérettel veté át, hogy azt a szerb közjog szempontjából lelkiismeretes vizsgálataknak fogja alávetni. E ezelőből aztán a kormány jogtanácsosaiból álló bizottmány elé terjeszté a jegyzéket. E bizottmány már közölte is véleményét Gruics igazságügyérrel, ki közelebből fog az összeváltariumnak e tárgyban előterjesztést tenni. Ez előterjesztésben be van bizonyítva, állítólag, hogy a fejedelmi kormány teljes joga volt, teljes moratoriumot rendelni el a szerb alati-valók bel- és külföldi tartozásaira vonatkozólag. Risics ez értelemben fog nyilatkozni; mindazonáltal kérdés marad, hogy a bécsi kabinet el fogja-e ismerni a szerb érvek és jogi bizonyítások helyességét.

Baden, jun. 14-én.

Emberemlékezet óta divó usus által közönségesen elfogadott szokássá vált már, a savanyu uborka idénye alatt az olvasó publicumot hírlapi kacskákkal tractálni.

Csunya szokás az igaz, de annyira emberli, hogy nevétséges volna ellene csak egy árva szót is versztegetni. Melyebb látó emberek e madarakat már távolból ismerik meg tollukról és legelőjebb nevetnek egy jót rajtuk. Minthogy pedig a nevetés nem árt, sőt kellemes lekiál-lapot, mindenesetre szives szolgálattot vélek tenni e lap tisztelt olvasóinak, ha a legutóbb világba repített kacskárról e tudósításban megemlékezem:

A párisi „Liberté” néhány napelőtt azon regényes hírrel lepte meg a bámuló világot, hogy Napoleon császár özvegye Eugenia Duttlan lorddal házassági frigyre lép. Ezen a „Rit-

hogy ezt lehetségessé tegye, igyekezett volna barátommet ismerni, vele viszonyba lépni, hasznára fordítani nálam tartózkodását, hogy őt hirbe hozza, akkor engem is egy nagyon is gyáva cselszövény bűntársának tarthatna mindenki, vagy pedig egy nevétséges elvakult teremtsnek. Nemde nagybácsi, ön is egy vélekedik?

Most én késtem kissé a felelettel. Az én Jakab öcsémet elég könnyelműnek és elég gyakorlatias eszűnek tartottam arra nézve, hogy meg tudja csinálni nővérét.

— Édes kicsikém — szoltam, karjaimba

zárva őt, senki sem fog téged soha azzal vádolni, hogy bármiméni cselszövénybe elegyed-tél, és ha volna valaki, elég rozslu értesült egyén, ki azt merné tenni, nagybátyád és unokatestvéred majd megmosná neki azért fejét.

— De hát Chantebel néni! — szolt Miette fájdalmasan s önértettel pillantott reám. Nagynémém előlötlettel van eltelve irántam és tán már is meghallgatta az ellenem szórt vádakat?

— Nagynéméd mit sem hallott e dolog felől. Feledd el, a mit neked mondtott nem ré-giben, majd helyrehozza ő meggondolatlanágát; mert, hogy náha meggondolatlanul beszélt az én kedves nóm, ez tagadhatatlan; de azért szíve jó neki s téged igen becsül.

— Higgye el nagybácsi, ő nem szeret engem, jól láttam én azt, midőn utolsó évben találkoztunk és Henriket is elfogulttá tette ellenem.

— De hát én épen semmit sem számitok? Én is itt vagyok s négy helyett is szo-

Hirdetési árak

Hatszor hasabozott gármond sor vagy annak tere 6 kr. Helyedj minden hirdetés „n” 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetések külön adve ményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

W. sben: Oppelt Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus den Wollzeile 36.) Haasensteiu et Vogler (Wallischgasse 10.) Rud. Mosse Pub. lictische Bureau Budapest: Haasensteiu et Vogler hirdetés köz iroéja. Weisz Mór hirdetések felvételi irod. Bud: pest szertvártár 5. sz. Braun Ede hirdetményi ügynőse, József u. 10. sz. 1. emelet

Nyitási cikkek

gármond sora után 25 kr. fizetendő.

terjeitén-re emlékeztető hír szerint a lovagias lord menyasszonyának szerződésileg öt milliót engedményezett volna mint saját vagyonát. Az itteni firdövendégek között (különösen a gyengébb nemnél) e hír nagysensantiót kellett s a leghevesebb vitakozásokat idézte elő; némelyek helyeselték az özv. eszázszámlépését, a legtöbbben azonban megrótták érte, sőt egy csoda-bogár politikai combinatiókat is kapcsol a kacsához, ugyanis komolyan állítván, miszerint Eugenia e lépéssel csak áldozatot hoz a napoleoni politikának t. i. szüksége van az öt millióra, hogy vele fának az utat egyengesse a francia trónra; e sentimentális felfogáson annyival inkább nevettem, mert akkor már olvastam volt a Chislehurst-ból jött dementi-t.

Don Carlos tudvalevőleg Mexikóba utazott. A találékony francia lapok rájttek mindjárt ez utazásnak indokára, szerintők Don Carlos ott önkényteket akarna toborzani s ezekkel Cubának segítségére menni. Nagyszerű! Dehogy nagyszerű, parányivá törpül e hír egy másik mellett, mely komolyan írja „Don Carlos Mexicóba ment igen sok pénzzel ott egy új eszázárságot alapítani. Tessék már most valakinek ezen is túl tenni, akkor kalapalemeve ajánlhatjuk valamely humbug lapnak hírlapi kacskák költségére.

Lajos Napoleon (Lulu) herceg híresztelt rendes-voujsa Emsbe Sándor czárral is kacsának bizonyult, mert a „Whitehall Review” tegnapi száma illetékes fölhatalmazás alapján e hirt pusztán a levegőből kapottnak jelenti.

A „Nr. fr. Presse” párisi levelezője közli Gortschakoff új keleti mápiját öt praecis körvonalozott királysággal. A tisztelt levelező valószínűleg nagy mester a bővítésben, mert csak annyi egygyűlölet bujhatott be Gortschakoff szekrényébe a kulesztyukon át, hogy itt leolvashassa a titkos iratokból az öt királysági tervet.

B. d' Army Sándor.

BELFÖLD.

Torda, jun. 13. 1876.

(Az új törvényeszéki elnök belgatása és a régi buszja.)

Tekintetes Szerkesztő ur!

Ma történt meg új törvényeszékielnökünk nagyságos dr. Damokos Antal ur részéről az az elnöki széknek ünnepélyes elfoglalása. . . . A kir. törvényeszek, k. járásbíróság, ügyészség összes hivatalos személyzete testületileg jelent meg az új elnöknel d. u. 3 órakor, amely alkalommal az összes jelen voltak üdvözlétét tv-széki bíró Barabás József ur tolmácsolta a következő beszéddel:

„Nagyságos kir. törvényeszéki elnök ur! A tordai kir. törvényeszek, az ahoz tartozó kir.

retlek téged. Csak egy kérdésemre felelj nyíltan: még mindig vonzalommal viseltetel Henrik iránt?

— A régi Henrik iránt igen; de a mi a jelent illeti, magam sem tudom, új ismeret-séget kell, hogy kössünk egymással. Arca, beszéde, modora, minden megváltozott. Idő kell reá, míg ismét megbarátkozunk, de most pár hét eltelté előtt ő nem jöhet hozzám s én sem mehetek bácsiához, már most tudja mi okból.

— Jól van, hagyjunk eltelni pár hetet, még véleményét mondasz Henrikről s felelj meg egy utolsó kérdésemre. Ismered-e tökéletesen azon egyént, kinek menhelyet adtál házadban?

— Igen, édes nagybácsi.

— És szereted őt?

— Nagyon.

— S becsülsd is?

— Meg vagyok győződve, hogy soha semmi olyat nem követett el, a miért szemrehányást tehetne magának.

— Van esze?

— Nagyon eszes, sőt szelleműs.

— Némi tanultsággal is bír?

— A mennyire lehetséges ezt elsajátítani egy zárdában. Jelenleg sokat olvas.

— És józan esze? bir-e azzal is?

— Sokkal többel, mint azon egyén, ki folyton üldözi őt s ki szerencsétlenségét okoz. (Folyt. köv.)

járásbíró és kir. ügyész névben van szerencsém nagyságodnak körünkbeni szerencsés megörékeztetű üdvözlölni.

A bírói intézmény mostanában nehéz időket ért, — nehezebbeket, mint a melyeket tényleg várhattunk volna; hogy azoknak súlyát elviselhessek, hogy az óriási nagyságban előtűntek a nehézkeségeket legyőzhessük, hogy a magas kormány és a nemzet várakozásának megfelelhessünk: első sorban egyelőrt és összetartásra van szükségünk. Meg vagyunk győződve, hogy usgod böles és tapintatos vezetése lehetővé teszi nekünk nehéz feladatunk megoldását, — igérvén részünkről is az igazságszolgáltatás szent céljának folytonos szem előtt tartásával a fíradhatatlan szorgalmat és kitartást...

Az üljönzessel fogadott üdvözlés után pedig új elnökünk a következőképpen válaszolt: „Tisztelt pályatársak! Fogadják szíves üdvözlémet és előre is engedjék meg, hogy azon szívesre kérem; miszerint ne vonják meg tőlem is azon bizalmat, melyely elődöm iránt viseltettek, — mert ha a bizalomhoz kitaró vizsgálom s az ügy iránti teljes odaadás is járul: úgy kétségtelen a kedvező eredmény.

En nem késtem, hogy ezen kir. szék minden egyes tagja törekedni fog arra, hogy az ország és kormány által benne helyezett várakozásnak megfeleljen; mert csak is úgy nyerek ezen testület erkölcsi súlyát, közbecsülést és általános bizalmat, ha mindnyájan egy szorgalommal és odaadással működünk közre.

Ajánlom magam szíves barátságokba; legyenek meggyőződve arról, hogy hivatalos pályám egész idejében arra fogok törekedni, hogy egymást megértve, egymást támogatva, a kölcsönös bizalom közt és önköz közt mindig fenálljon...

Az új elnök által emelkedett szellemben tartott ezen szép buzdító válasz hatása alatt önként hatotta át keblünk az öröm érzete, gondolatára annak, miszerint egy oly elnököt volt szerencsés a tordai kir. törvényszék nagyságos dr. Damokos Antal urban nyerni, kiből az elnöki tisztet járó nagy felelősség által indokolt erély, a méltányossággal, a valódi tudományos elme, a józan bölcsességgel párosulván: bizonyára működését a tordai kir. törvényszéknek is egy előjövődjé, egy szebb aera feljötté fogja jelezni!

Az új elnököl történt ezen tisztelgés után, nyugalmazott elnök, László György urhoz mentünk vegbucunkat veszők, hol törvényszéki bíró Székely Miklós ur pályatársai érzelmeit meghatott szavakban a következő szép beszéddel tolmácsolta:

Szeretve tisztelt elnökünk, vezérünk és barátunk!

Ötödfél éve annak, hogy e törvényszék bölcsőjénél a hivatalos esküt, akkor beköszöntött s ma a törvényszék minden egyes tagjától külön-külön elbúcsuzott, szeretve tisztelt elnökünk kezébe letették. Az alkalommal állomásainkat nagy aggodalmak közt foglaltuk el; mivel egytelő éreztük a nagy felelősséget, a reánk váró teendőik halmazát, másfelől a munkaerő csekély voltát és szerény tehetségeinket.

Ezen aggodalmunkat nagy mértékben enyhítette azon körülmény, hogy a törvény bizto-

sítása szerint magunkat állandóan ide képzeljük és a költővel szólva, hittük, hogy: a nagy hazában e kívül nincsen számunkra hely, áldjon vagy verjen sors keze, ilti élnünk, halnunk kell. A teendőknél a személyzettel arányban nem álló nagy száma mellett vigasunkra szolgált, a köztünk kifejtett s soha meg nem lazott egyetértés, rokonszenv és önzetlen baráti vonzalom; s hogy ezen nemes eszmék köztünk lehetővé váltak s ezáltal teendőinkkel szemben meglehetősen sikert vívtunk ki: az kiválóan most bucsuzó elnökünk érdeme, ki ezen érzelmeikkel mindig előljárva, példájával kitartó tevékenységre ösztönözt.

Később az alaptörvény, felfüggesztetvén, éreztük, hogy „mégis mozog a föld”; az igazság istenasszonya nehéz fátyolt kapott, mely gyász még legalább két évig tart; s hol mosolyog megint reánk leplezetlen arcza: a jó isten tudja csak!

Honatyáink vesztéségünket azzal akarják kárpótolni, hogy fizetéseink kétharmada végrehajtás alá vonható ne legyen; én őszintén megvallom, ezen törvény létrejöttét nem ohajtom, mivel ma a kiváltsággal tekintélyt növelni nem, csak lerontani lehet. A bírói függetlennek kiválóan úgy tudom képzelni, ha nem egyedül fizetésére támaszkodhatik...

És most fogadd, őszinte részvétünk kijelentését, fogadd irántunk egyen-egyen tanúsított, őszinte, rokonszenv és barátságos eljárásodért — melylyel nehéz teendőinket könnyűvé téved, — őszinte köszönetünket, hogy meggyőződve, hogy esetet mindnyájunk fájó részvétél találkozik — s ezen érzelem csak azon remény hatása alatt talál vigaszt, hogy mint másokkal is megtörtént, a legbensőbb bizalom ismét munkára szólítand; mert mi úgy hisszük, hogy te még kitartó munkára képes vagy.

Addig is bár merre vigyen sorsod: — őszinte jó emlékünök állandó kísérő lesz; — s mindnyájunk nevében kívánom: élj soká boldogul, áldjon meg az isten mind a két kezével!

Hogy a meghatottság fájó hangján elmondott rövid elnöki bucsuszavak nem egynek közülünk könnyet facsart szeméből — igen természetes.

N. A.

Bukuresti szemle.

El voltunk reá készuve, hogy a bolgar expedíciót Bratiánó ki fog kapni az itteni sajtó komolyabb részéről, valamint arra is, hogy a bolgarbandák Bratiánó alatt újból eléállnak, mint 1868-ban történt. Akkor is, most is itt szervezkedtek a bolgárok a Brostyén és Dobrotjászka külvárosokban a Ráduvoda klostrom közelében. Láttuk a fák árnyékában hűsölő naplopókat, beszélte az egész város, hogy ezek miért gyűlekeznek s hogy Zimnicánál fognak áthaladni Bolgárországba. A mit országjáró tudott, arról maga Bratiánó hallani sem akart, hasztalan interpellálták a lapok, a képviselők, Bratiánó mindent tagadt, de mikor előállottak a konzulok és fejeire olvasták a tényeket, akkor

hatalom szentesített törvények alapján az ország kezeibe jutott, mekkora erőt volt képes a nemzet kifejezni, rövid pár hónap alatt törvényei és alkotmányos önállóságának védelmére; kik átvették az alkotmányos élet szünetelésének súlyos, hosszan tartó korszakát, mely alatt egy akaratba, egy érzésbe olvadt az egész nemzet; kik később a kedvező alkalmat felhasználva, a nemzet bölcs vezetőjének, Deák Ferencnek intésére láttuk, hogy mennyi ildomot, óvatosságot, helyes számítását és szilárdságot tudott kifejezni a magyar nemzet: mi örömmel hittük és hirdettük, hogy „nemzetünk nem a hanyatló, de az ifjú erővel bíró, fejlődő nemzetek sorába tartozik, mely hosszú életre és szép jövőre van hivatva.”

De mit mutatott az utóbbi évek tapasztalása?

Visszanyertük az önálló és független cselekvési szabadságunkat és rajtunk állt hazánkat gondos, öntudatos és kitartó munkásság által a béke áldásai közt szellemi és anyagi erőben növelni. De a helyett átengedtük magunkat cél és terv nélkül a különböző áradatok öntudatos eszközének. Nem feleltünk meg annak, a mit magunktól vártunk.

A mulasztott idő pótolhatlan veszteségeért nem vigasztal az, hogy ha jönnek nagy események, azok ismét együtt fogják találni a nemzetet. A nagy idők — reméljük — megszűlik az események színvonalán álló nagyemberekkel.

De, hogy ily döntő eseményekkel szemben, ha jönnek, fennálhassunk, itt az ideje, hogy haladéknél megtegyünk mindent, mi nemzetünk erejét fokozni képes.

És ne feledjük azt sem, hogy csak oly nemzet számolhat önfeldolgozó nagy férfiakra, mely hálás tud lenni nemcsak aelkedes és veszteség fájdalma által fokozott egyes pillanatokban, de mely mindenkor az marad nagy férfainak emléke iránt.

(Folyt. köv.)

elnémult és megbukott. Azóta nem ült többé a vörös székben ez évig, most beleült és a bolgárok ismét megmozdultak. Az egyik tekintélyes lap e felől így mennydörög: „Rozettó-Bretiánó kormány alatt a bolgar bandák sáskasereg módjára támadnak fel Románia földjére! A mik közlebb Petrosánál, a Dunánál román lobogó alatt történtek Turnu Szörénytől Galaczig, elég hangosan beszélnek. Ezután az újkölesön fiasokjait irván le, így folytatja: „Azon zavar a mely Rozetto Bretiánónak a kormányra kerülésével támadott hazánkban, a hitelt is tönkre tette, sőt a magánzók egymás iránti bizalmát is megrendítette.

Most már adjátok ki a Romanult napokként akár háromszor, osztogassátok ingyen mindennek, valakik olvasni tudnak, mert van pénztek — caci parale aveti. — Erőszakoljátok a mint tudjátok a kiadásokat, mert van honnan! Azonban nem sikerülend nektek elhíttetni a világgal emberségességeket s elhíttetni idehaza és a külföldi románok előtt, hogy ti Románia erősödésén és felvilágosításán munkálkodtok, mert őrizésre egyetlen katonát nem teremtettetek, fölvilágosítására egyetlen iskolát nem állítottatok. Minden hazafiasok, tudományotok, szabadságotok az utcai tömegekben, a zsidóktól a búcsukon vásárolt szalagokból és a bukkuresti keresztutakból áll. Nem vagytok képek egyetlen komoly tetterre, fejtekből nem születik egyetlen eszme. az itjuságot csak ámitjátok, egyik osztályt a másik ellen uszítjátok s gyűlölkedés által polgárháború felé tolatok. Így kezdettétek, midőn 1848-ban a haza ellenségeivel és a szabadság belső ellenségeivel szöveteztetek, melyet csak vérrel ti szennyeztetek be; ilyenek lesztek. sirotokig, a gyűlölségnek, ellenségeskedésnek symbolumai, a nemzetiségnek gyilkosai a nemzetiség nevében, a szabadságnak, a szabadság és az igazságnak gyilkosai az igazság nevében. Kiválóan önzök voltatok, vagytok és lesztek.

Nem tanultatok semmit abból a mit nem tudtatok, nem felejtettetek semmit abból a mit tudtatok, mióta a haza ügyeibe elegyedtetek. Nem folytatom tovább, mert ebből láthatja a t. olvasó, hogy Romániában is van szabadságjau író, de vannak olyanok is, kik a bolgar bandáskodást ma is egyenesen Rozetto-Bretiánó titkos művének tekintik. Bizony képtelenség is az, hogy három száz fegyveres embert ne lásson meg a bukkuresti és a gyorgyevői policzia. Meg is lazult már a minisztérium solidaritása. Egyenként kisöpri Rozetto-Bretiánó azon egyénekét, kik nem közikbe valók. Ezek közt első Vernescu, aztán Ferrechidi is utra készen áll, ezt mondja a Trombita. E lapok olvasói tudják, hogy mi is összetérhetlennek tartattuk ezt a minisztériumot s ép ezért nem ismételtük a mondottakat, csak feljuttint kívántuk e nézetünket ezuttal is. A külpolitikára vonatkozólag egyik tekintélyes lap a vörösökkel szemben így nyilatkozik:

„Erősítsük magunkat, fegyverkezzünk s álljunk helyt semlegesek a szó szoros értelmében, ne térjünk le a 48-iki nemzeti politika és a párizsi konvencio utjairól. Csak ez a politika lehet böles, okos és természetes a jelen körülmények között. Ugyanez a lap, helyesnek tartja Magyarországnak keleti politikáját, melyet a „Pesti Napló” után részletesen ismertett az azon csapások után, melyeket Magyarország egy idő óta kiállott, nem is csinálhat jobb politikát. Szép dolog, hogy rólunk is megemlékeznek itt a Dimbovica partján és néha helyesen ítélnék keleti politikánkról! Nekünk csak is a 48—49-re tett észrevételre van pár szavunk. Politikánk védője és helyeslője azt jegyzi meg, hogy mi a 48—49-beli sárga ságból — din galbinára — nem gyógyultunk még egészen ki s ezzel azt akarja mondani, hogy ezen sárgaság miatt még ma is félünk a jövődtől. Író jól tudja, hogy a magyar nemzet 48—49-ben miért küzdött, mert ő is velünk volt a Bón tábortában, mig Jánku ellenünk volt. Legyen meggyőződve Császár Bolik ur, hogy a magyar nemzet nem ösméri a sárgaságot, akkor, midőn életgyökereit, a haza integritását és alkotmányát merészkednek megtámadni a világ bármely tájéka felől s megirhatja egész férfias hangon Rozetto-Bretiánónak, hogy mi bizony a sárgaságtól egy cseppet sem szoktunk rettegni. Állunk elibe a galbinareanok!

Tanúgy.

Egy bizottság javaslataira vonatkozó észrevételek.

Sz.-Udvarhelyt, 1876.

Szent-Iván hava.

A Sz.-Udvarhelyt fenálló m. kir. állami reáliskola tan-, lak- és gyűjtemény helyiségeiről s azoknak teljes felszereléséről köztudomás szerint a város- és szék községe együttesen gondoskodtak és gondoskodnak most is oly formán, hogy jelzett költségeket $\frac{2}{3}$ részben a szék, $\frac{1}{3}$ részben pedig a város közpénztára hordozza. Ezen költségek a reáliskola fenállása óta mai napig, évről-évre növekedtek és pedig ter-

mészetesen, mert mindenik évben egy-egy új felsőbb osztály állítottatott s már a jövő 1876—77-ik iskolai év kezdetén mind a 8 osztály belevény állítva, az előirányzott kiadások 600—800 frttal mulják felül az eddigieket.

A város és szék által régebben tett ajánlatok szerint a tanintézet helyiségét minél előbb saját költségükön kellene, hogy fölépíttessék és kellőképpen föl is szereljék.

Mint hogy a város különböző részeiben szétszórót tan- és lakhelyiségek a czélnak teljességgel nem megfelelők s minthogy a kiadások is folyton növekednek, ezért többszörös és több oldalról való sürgetésre az építendő reáliskolai helyiség tervének elkészítése s annak megtörténteig és az építkezés befejezéseig az ideiglenes, de kitélhetőleg czélszerű elhelyezésről való gondolkodás, egy a város és szék részéről kiküldött egyes bizottságra lett ruházva, mely bizottság jegyzőkönyvi megállapodásait jóváhagyás és elfogadás végett a széki bizottmányi- s illetőleg a városi képviselői közgyűlés elé terjesztetni határozta.

Ezen bizottság kétszeri összejövetele alkalmával jegyzőkönyvbe foglalt s előttünk ismeretes megállapodásainak némely pontjaihoz ohajtuk és tartjuk szükségesnek ezuttal hozzászólni addig is, mig ezen ügy az érvényes határozat-hozatalra jogosított városi képviselői közgyűlés elé kerülne.

Nevezett bizottsági megállapodások egyik pontja szerint: „a reáliskola a régi vár helyén volna fölépítendő és pedig öt év lefolyása alatt.

Ezen időből 3 év arra van számitva, hogy azalatt vagy a szék, mint a város közönsége az építésre és felszerelésre megajánlott összeg elteremtéséről és a szükséges anyagoknak kellő időben, lehetőségig mérsékelt áron való beszerzéséről intézkedhessék; a más két év pedig arra, hogy azalatt az építkezés a teljes berendezés és felszerelés történjék meg.

Nekünk ezekre következő észrevételeink vannak:

A városi piaci zajától egy kissé félre, de igen czélszerű, csöndes környezetű és egészséges, szép helyen fekvő, elég nagy kiterjedésű és a város tulajdonát képező régi várnál, bármely szempontból tekintünk is azt, alkalmassabb helyet keresve se lehetett volna találni.

De van még egy szintén figyelemre méltó körülmény, mely ezen hely mellett szól t. i. az, hogy ott oly tömörked építési s kivált köanyag van összehalmozva, miszerint abból talán az egész épület föl lehetne rakni.

Ha semmi egyéb, csak ezen fölserolt előnyök is elégségesek arra, hogy a bizottságnak a hely megválasztására vonatkozó ajánlatát életrevalónak tekintsük, elfogadjuk és ezért gratulálunk!

A megajánlott összegek elteremtésére szánt 3 év is emberi számítás szerint kétségkívül elég bőven van kimérve és a mi a szék hozzájárulását illeti, ott — kivált miután az ajánlatokat bírlipi értesülésünk szerint a közelebről tartott bizottsági gyűlés is magávé tette — nehézség ha lesz is, de a hivatalos közegek ismert erélyes fellépése lehet, hogy mégis elvezet három év alatt a kellő eredményhez.

De másképpen áll a dolog a városnál!! Vessünk csak a t. pénztárnok és közbecsülésben álló polgártársunk S. P. ellenőre engedelmével egy pár pillantást a város cassájába, vajjon mit látunk ott? Bizonyára mindenből többet, mint a banknoták ből!

Hiszen köztudomásu dolog, hogy városi, különben is csekély jövedelemű pénztárunkat több mint 20 ezer frtnyi adósság terheli s ezért a város összes fekvősegei lelvén köve, új kölcsön fölvétele is sok nehézséggel járna.

A nmltsu. kormány által engedélyezett egyetlen rendkívüli jövedelem-forrás a köveztetvám volt; de f. év elejétől ezen egy forrás is annyira elzáratot, hogy már most igazán „nem csorog, csak cseppen!”

Hiszen üres városi pénztárunkból a képviselő testület által a helybeli elemi fiu- és leány iskolák segélyezésére megszavazott és évenként kiadni határozott 600 o. é. ezen frtot már lejárt iskolai évben mai napig sem lehetett kifizetni!!

(Folyt. köv.)

A kolozsvári magyar királyi tudomány-egyetem tanrendje

az MDCCCLXXVI—VII. tanév 1-ső felére.

Tárgyak szerinti áttekintés.

I. A jog- és államtudományi karban.

(Folytatás.)

12. Az urbéri és ezzel rokontermészetű viszonyoknak legújabb rendezése; 2 óra, szerdán és csütörtökön 4—5 óráig. dr. Kolosvári Sándor ny. r. tanár ugyanott.

*13. A jogi személyekről; 1 óra, szerdán 9—10 óráig. Ugyanaz, ugyanott.

14. Austriai magánjog; 8 óra, hétfőn, kedden, csütörtökön, pénteken 9—10-ig és ugyanezen napokon 10—11-ig. Dr. Haller Károly, ny. r. tanár. III. tanterem.

15. Büntető jogtan; anyagi sz, kivédő tekintettel a magyar és az osztrák büntető törvény tervezetekre; 5 óra; naponkint szerda kivételével 12—1-ig. Dr. Groisz Gézta, ny. r. tanár. III. tanterem.

*16. A büntetés alkalmaztatának megszűnési eseteiről; 1 óra, szerdán 12—1-ig. Ugyanaz, ugyanott.

17. Váltó- és kereskedelmi-j; 6 óra, naponkint, szerda kivételével 11-12-ig és szombaton 10—11-ig. Dr. Plösz Sándor, ny. r. tanár. III. tanterem.

18. Magyar és erdélyi teleknyoi jog; 2 óra, kedden és pénteken 3—4-ig Ugyanaz, ugyanott.

19. A statistika elmélete; 2 óra, hétfőn és csütörtökön 3—4-ig. Dr. Vályi János, ny. r. tanár. IV. tanterem.

20. Az európai államok és ehasonlító statistikája; 5 óra, naponként szerda kivételével 9—10-ig. Ugyanaz, ugyanott.

21. Egyházjog, különös tekintettel a magyar egyházra; 5 óra, naponkint, szerda kivételével 10—11-ig. Dr. Csiky Vitéz, ny. r. tanár. IV. tanterem.

22. Protestans egyházjog, különös tekintettel a magyar és az erdélyi protesntes egyházakra; 3 óra, hétfőn, kedden és szombaton 4—5-ig. Dr. Kolosvári Sándor, ny. r. tanár. III. tanterem.

23. Alkotmánytan; 5 óra, naponkint szerda kivételével 11—12-ig. Dr. Cseha Győző, ny. r. tanár. IV. tanterem.

24. Társadalomtan; 2 óra, hétfőn és csütörtökön 8—9-ig. Ugyanaz, ugyanott.

*25. Államszámvitel; 3 óra, hétfőn, szerdán és pénteken, 2—3-ig. Ruzsika Béla, m. k. pénzügyi titkár és az államszámvitel ny. előadója.

A magyar közjog. közigazgatási és pénzügyi jog tanszéke üresedésben levő, tárgyból később fognak előadások hirdetni.

(Folyt. köv.)

A sétatéri egylet vásztmányának jelentése az 1875-ik egyleti évöl.

Tisztelt közgyűlés!

Ault múlt évi intézkedésekről kívánván számolni, mindennek előtt megemlítjük, hogy a sétatéri egylet költségére építkezés egy nagyobb szerű javítás nem történt, így azon helyzetben vagyunk, hogy az idén rendesnél több részvényt sorsolhatunk ki.

Másik pénz-alapunk, a sétatér ap részére, több rendkívüli költségekért kelle tennünk ilyen volt: hogy a kertész lakot bá nem rég építettük, hogy benne telelni lehessen többek között külső üveg-ablakokkal kellettállatunk s az egyik segéd-kertész-lakot fe részbea meg kellett fedetnünk.

Mint új és rendszeresítésre váro terhet fel kell még hoznunk azt, hogy rti faiskolánk talaja czélszerűtlensége s részit mivel a „Diana” melletti iskola helyiségét, gyermek park” részére kell átengednünk: A szegények háza telkének egy részét bérbe vett 60 (hatvan) forintért s oda iskolát rendeztük. Azonban ezen bérösszegeből nagyrészt megtérül az által, hogy az ottani lakházat 50 apszámmért adtuk bérbe.

Mi a sétatéri alap jövedelmét illeti, a fű árát — mind a mellett, hogy a fűt kaszálják és viszik, visszaemeltük azon rigasságra, melyet a sétatér azon időben kapott, mikor szénatermelésnek használták s a Fázia sziget is hozzá tartozott, mihez képesebbeli jövedelmünk 140—150 frt.

Még volna egy másik rendes jövedelmünk az Arenából, mi 30 frtról 100 frtt emelkedett, de csak papiron; mert ezen jövedelem különböző okokból nem foly be.

A harmadik jövedelem-forrás a faiskolák jövedelme, megcsökken az ált, hogy a nagyobb vadgesztenyékéből kifogytunk s a volt kertésznek a diszbokor „iskolák állása és fel-frissítésére irányult törekvése eredményt nem mutatott.

A kertészeti személyzet kérdő azon változás történt, hogy a főkertész hozas ideje lejárván, helyébe a múlt évre Millrd Albert urat nyertük volt meg a fehér egházi kert éléről, ki Prágába kapván meghívá, az évre Semsik Pál urat vettük fel, ki écsből és Csehsország főbb kertészeitől jó bizottványokkal van ellátva. Emellett az alsóbb személyzetben azon változás állt elő, hogy egyik ör, hosszas szolgálata után kihalván, helyébe egy alkertészt fogadtunk havi 15 frttal.

A mennyire pénz és munkaerő engedte, a Millard mål izlését igyekeztük kihasználni. Mire oly rég törekedtünk, a jádák gyepparkányzatát szabályszerűvé tétettük hogy e csekélységnek látszó munka mibe árul, szabadon felemlíteni, hogy csak a fürda párkányoztatása 100 napszámba s 50 skér földbe került.

E mellett a kioszkkal szembe pusztán álló szép tért, valamint a Zenedé szembe

A m. tud. akadémia

XXXVI-dik közölése.

1876-dik évi jun. 11-én.

(Folytatás.)

Midőn a legközelebb lefolyt években szenvedett veszteségekről megemlékezünk és viszsza gondolunk ama korra, melyben, hogy a számosság közöl csak nehányat említsük — az irodalom és a politikai élet terén egy Deákot, Széchenyit, Eötvöst, Kőlcseyt láttunk működni egyszerre, midőn az irodalomban Vörösmartit, Berzsenyit, Bajzát, a Kisfaludyakat, Toldyt és később Aranyt és Petőfit láttuk hatni, a hanyatlás, de az emelkedés, az ifjúság életerős fejlődési korszakának kell tekintenünk. És hasonlítva ama kort a jelenhez, méltán támadhat bennünk aggodalom: nem lépett-e nemzetünk a hanyatlás korszakába? Vénülünk-e, vagy csak egyikét éljük azon, más nemzetek életében is néha előfordult korszakoknak, midőn az apáthia bizonyos neme állt be, nem azért, mintha megszakadt volna a kitűnő férfiak sorozata s a jeles tehetségek és nemes jellemek hiányoznának, kik vezetni hivatják a nemzetet; demert gyakran természetlen sziklára hull a vetőmag és az ellentétes áradat közt elhamvad az élető szikra? Ma is vannak — talán számosabban mint azelőtt — jeleink a tudomány minden ágában, munkásságuk sokoldalú, tevékenységük szélesebb mederben mozog — és mégis minden ez irányban való működés, mily távol áll ama hatástól, melyet a század első felében az akkori kitűnő férfiak eszközölni tudtak.

Kik mint ifjak éltük e korszakot, s tanui valánk azon hatásnak, melyet az eszmék világában egyes kitűnőségeink teremteni képesek valának, küzdve az idegen kezek közt levő s az ország határain kívül helyezett hatalommal; mi kik szemléltük, hogy midőn később a

álló halnt eredeti állapotából kivettük, ösvényekkel, virág-ágyakkal elláttuk. A színház előtti tér felszítésének megkezdése is a mult évre esik.

Milz hozzá kell még adnunk azt, hogy a „szegőék háza“ mellett új falkola beállítását mekeztették a tavasszal folytatottat; de sem énz-sem munka-örök nem engedte, hogy a lly nagysága miatt felénél többet beállítsunk. Azonban a mit beállítottunk az egy-két három éves vadgesztenyéink a legzobbe diszlenek.

Va szerencsénk jelenteni hogy mit a mult körülösen megindítottunk, a városi hatóság általunk betejesztett sétatéri rendszeti szabályt e hó 7-éről kiadta, de sajnálattal kel megjegyeznünk, hogy többek közt kihagyatá belőle a „Kutya“ kérdést megoldó pont, me nélkül a sétatéren virágágyakra gondolni em lehet.)

Kolozsvárt, 1876. június 15.

Taufner Ferenc,
elnök.

Hincz György,
h. titkár.

Tövénysszéki csarnok.

A llyi kir. törvénysszéki f. évi június 16-án ké végtárgyalást tartott, Nesztor János vezetése ellett; bírák voltak: Horváth, Veres, ügyéséget képviselte kir. alügyész: Bodor László.

I. Ádótt Sántha Károly, szilágysomlyói születésűszatlos segéd, 1876. február hóban Csula Istán záros kasztenéből 18 frt kőspénzt (tallérokn) és egy 10 frtos arany gyűrűt s ugyanazo hóban Erdődi Józseftől 13 frt értékű ingósot lopott, Schreffer János ösmerőséből pediggy tűzoltó ötvet kölcsönzött és el-sikkasztat. E cselekvények után a városról megszökött, de a vizsgálóbírószág intézkedése folytán akhamar sikerült őt kézrekeríteni. A bíróság őt beösmerte tettét, a val mentve magát, lly ittas állapotban vetemedett bűn-re. Ügyé vádlottia 8 havi súlyos büntetést kért. Tövénysszéki az indítvány értelmében itélt.

A hozottírtelen a felek megnyugodtak. II. Vádlott Kincses József, kolozsvári születésű, falkozás nélküli egyén, 1876. március hóban Veres Dániel udvarából egy 5 frt értékű kőrczot, Szabó Lajostól márc. 13-án egy 30 tós szőnyegot lopott és előbbi tárgyat Megy lnesné által elárusittatta. Ügyész, a tettét bismérő vádlottia lopás büntényét 6 havi, My Dénesnérelopás részesedéért 3 havi börtönt kért. Törvénysszéki előbbi 3 havi súlyos bűn-re itélt, utóbbi, bizonyítékok elégtelenségi miatt felmentette a büntény vádjá alól és alajonbiztonság elleni áthágásért 8 napi fogá-büntetést szabott rá.

Táviratok.

Früssel. Jun. 14. A kamarai választás alkalmával tegnap lármás tüntetések tréntek. A catholicus intézetek előtt nagy íptomegek gyűltek össze, melyeket a polgári őrség védelme alá kelle helyezni; tő elfogatás eszközöltetett. Este Antwerpenben is történtek összeütközések több helyen a pártok tettelességeik mentek, a polgári őrség több elfogatást eszközölt. Tenfőből is zajongásokról értesitenek.

Früssel. Jun. 15. Itten, valamint Antwerpenben, a tüntetések folyton tartanak. Egy tömegek húzódnak az utcákon végig zonyu lármával. A catholicus intézetekőrizet alatt állanak. Antwerpenben a csejnség a tömeg közű lött, s többen megsebzültek és befogattak.

Früssel. Jun. 15. Az éj nyugodtan te el. A rend ismét helyre állott, mindamálta felni lehet, hogy ugy Brüssel, mit Antwerpenben a nyugalom ujra meg f zavartatni.

Iregenz. Jun. 14. A Bodentó folytonos övekvésben van. A távirai épület részbe víz alatt áll.

Áris. Jun. 15. A török követség részér a Valide szultánno s Izzedin herczeg Aláláról kelt hir megezőfoltatik.

A „ELET“ magán-távirata.

Felutott Budapestén június 17. 11 ó. 50 p. d. e. Értkezett, június 17. 1 ó. — p. d. u.

főrendek en bloc elfogadták a terület rendezéséről szóló törvényjavaslatot. képviselőház elnapolta üléseit szeptember végeig.

török miniszterek meggyilkolása nem llyg össze semmi mélyebb politikai cbinatiókkal, egy elcsapott tiszt boszról gyilkolta meg őket.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1876. június 17.

- Valami vándortrupp akar vasárnap anyári színházban „Két árva“ cím alatt előadót tartani. Legalább ezt gyaníttatja az az éklen mázolat, mely mint ez országos vá-

sároktan látható, egy darab vászonra festve valami Traurige Murithat-ból különféle borzasztó scénákat illusztrál s csak egy „Sängerin“ hiányzik mellőle, kezében egy pálczával és egy verkli. Azért gondoljuk, hogy valami vándortrupp fogja ez előadást tartani, mert még föltelezni sem akarjuk, hogy a kolozsvári országos nemzeti színház ilyen kicsinyes és méltóságával aligha megengedhetné reclameot vegyen igénybe, valami ismeretlen férémű számára publikumot fogni. Ez a mivel s az llyes reclameok színvonalán mindenesetre felül álló közönségre, egy országos műintézetre és igazgatóságra nézve egyaránt méltatlan publikumfogdosás lenne.

- A királyhágón tuli árvízkarosultak javára Kolozsmegye közhatalosa által rendezett gyűjtés folytán a kolozsi járásból begyűlt 9 frt 70 kr, Gyarmathy Zsigmond ur, mint a kalotaszegi takarékpénztár igazgatója által beküldött 25 frtot, mai napon a n. m. m. kir. belügyminiszter urhoz felterjesztettem. Kolozsvárt, 1876. május hó 28-án. Gyarmathy, alispán.

- Beszámolás, a kolozsvári m. kir. tud. egyetem orvosstan-hallgatói által f. év június hó 1-én alapítandó segélyegyletük javára rendezett nyári tánczvigalom bevételai és kiadásairól: Bevétel: kiadott összesen 203 drb jegy, ebből 15 drb tiszteltjegy, 37 drb a 1 frt egyetemi hallgatóknak 37 frt. 151 drb a 1 frt 50 kr rendes jegy 226 frt 50 kr, felülfizetésekből bejött 173 frt 50 kr és 5 drb ezüst frtos, összes bevétel tehát 437 frt. Kiadás: 28 drb nyugta szerint 243 frt 90 kr s így tiszta jövedelem 193 frt 10 kr és 5 drb ezüst frt, azaz egyszáz kilencvenhárom forint és tízkr és öt darab ezüst forintot. Felülfizettek: Dr. Török Aurél 30 frt, dr. Machik Béla 15 frt, főtiszt. Haynald Lajos kalocsai érsek 10 frt, dr. Högyess Endre 6 frt 50 kr, dr. Maizner János 6 frt 50 kr. Valentin Adolf győgtárnok 5 drb ezüst frt, dr. Szilágyi Ete 5 frt, dr. Ajtai Sándor 5 frt, dr. Genersich Antal 5 frt, dr. Koch Antal 5 frt, dr. Ossikovsky J. 5 frt, dr. Géber Ede 5 frt, dr. Entz Géza 5 frt, dr. Kánitz Ágoston 5 frt, dr. Szócs Emil 5 frt, Simon Elek polgármester 5 frt, Páll Sándor 5 frt, Gyarmathi Miklós 5 frt, Gyarmathi Miklós 5 frt, Taufner József 4 frt, Veszely Károly 3 frt 50 kr, dr. Goth Manó 3 frt 50 kr, dr. Mihály László 3 frt, Dörgő Albert 3 frt, Dukai Róbert 3 frt, Sigmund József 2 frt, özv. dr. Szabó József 1 frt 50 kr, dr. Reitter Jós. 1 frt 50 kr, Szongott János 1 frt 50 kr, dr. Büchler Ignácz 1 frt 50 kr, dr. Antalffy Manó 1 frt, dr. Harmath Béla 1 frt, orvos Bartha János 1 frt, dr. Bota József 1 frt, Sebestyén Mihály 1 frt, Gajzágó Ferencz 1 frt, Biedermann Alajos 50 kr, br. Bánffy Farkas 50 kr, Bogdán István 50 kr, Bukaresti János 50 kr, Boytha Miklós 50 kr, dr. Csiky Victor 50 kr, Dániel Antal 50 kr, Pittner Gáspár 50 kr, dr. Redniek József 50 kr, dr. Stern János 50 kr, Simai Miklós 50 kr, Schotseh Gusztó 50 kr, Werthetmer E. 50 kr. Ezen nemeseleki adományokért — mely által egy alakulsi félben levő játékok egyetemesen — a rendező bizottság, mind saját, mind pedig az összes orvostan-hallgatók nevében kedves kötelességének ismeri leghálása bb köszönetet kifejezni. Kolozsvárt, 1876. jun. 16. El-nök: Benel János, pénztárnok: Spányik J. ellen-ör: Agyagási Károly.

- Megjelent és beküldetett „A polgári házasság“, írta Mezei Ernő. Ára 30 kr, Budapest, 1876. Rosenberg testvérek bizománya.

- Marosvásárhely történetében a tizenkettős szám ominozus szerepet játszik. April 12-én a tűz, jun. 12-én a víz pusztított; e nap délutánján, ugy 3 óra felé nehéz, sűrű felhők tömörültek össze a város felett s csakhamar oly rohamos felhőszakadás özönlött alá, hogy egy óra leteltével az utcák mindenike egy rohanó folyó volt. A víz hirtelen rohanásában több telket szakított át, kisebb hálakat sodort el, a pinzeket teletöltötte s az utcákon butorokat, házi szerszámokat, nagy gerendákat vitt magával. Az ár hirtelen rohanva jött, hogy a vár mellett, Lénárt-féle telken keresztültörve, az ott levő fordóépület előtornáczát megtörtötte; egy pár egyén, ki ez időben nyugodtan fürdött, az ablakon át volt kénytelen menekülni a dűh-höngő elem elől. Az ár a város több részén tetemes károkat okozott s a város legöregebb lakói mondják, hogy ilyen felhőszakadásra s ebből támadt ilyen rohamos, pusztító vízárra nem emlékeznek.

- Mint biztos forrásból értesülünk, Marisel közösgben iszonyuan pusztít a roncsolt toroklob. Még a mult év végén lépett föl e veszélyes betegség, de csak szűrványosan. Ma már naponta 2—3, sőt 4 egyén is esik áldozatul, Szomorú látványt nyújt már csak maga a temető szemlélete is. Tele van az új hantokkal. Némelyiken 3—4 kereszt is látható. Mind egy családból haltak ki azok. lly szomorú heizetben, minden orvosi segély nélkül a betegek 90%-ja elhal. Leginkább gyermekeket lepett meg eleinte a járvány és azok számát felette apasztotta, most már nincs kivétel; vének és ifjak egyaránt ki vannak téve

e betegségnek. Fölhívjuk a megyei hatóságot, hogy haladékt nélkül siessen, minden lehetőt kövessen el, hogy e járványt elfojtsa vagy mérsekelje.

- Nyilvános köszönet. Méltóságos báró Bánffy Dániel o. é. nagysága egyetünk alapjára 100 frtot o. é. adományozván: ezen nagybcsú adományért, alóltit parancsnokság, ezennel hálás köszönetét nyilvánítja. A m.-v.-sárheji önkéntes tűzoltó egylet id. parancsnoksága. M.-Vásárhelyt, 1876. június hó 15-én. Lázár Benedek, id. főparancsnok. Oroszlán István, id. titkár.

- Szászvárosról vett tudósítás szerint ott közelebből nagy zivatart uralkodott. A közel fekvő Perkás közösgében az árvíz sokat pusztított, s a villám egy romoszi román ifjút, ki a romoszi erdőben a juhokat legeltette, agyon-sújtott.

- Roppant árvíz volt Udvarhelyszéken — mint onnan értesülünk. — Folyó hó 12-én estvéli 10 órától kezdve 13-án reggelig a N.-Küküllő mellett fekvő helyégeket egész tenget borította el. Emberek, állatok, épületek, hidak, gátak és ki tudja még mi minden este-tek az árnak áldozatul. A felhőszakadás következtében korlátozott nem ismerő N.-Küküllő folyó legelőszőr is Fenyéd közösgélt erőszakolta ki az áldozatot, honnan egész épületeket, kerítéseket, utjákat és marhákat sodort el magával; sőt, ártán Kadicsfalvát sem hagyta ki, állítólag 9 embert életétől is megfosztván, kik közül 2-től Udvarhelyen fogtak ki. Harmadik hely volt Udvarhely város, hol a folyó partján lakók nagyobb része a rögtöni meglepetés következtében csakis a házak felső padlásain kereshetett menedéket, ott várva az utolsó perczet, melyben az ár a házakat magával fogja ragadni. Hajmerezstől látvány volt az udvarhelyekre nézve, midőn az ár egy egész épületet hozott, melynek belséjében a lámpa csillámlott és ablakból egy szerencsétlen segélykiáltása hallatszott, míg az Udvarhely és Szombatfalva közötti hidban megütözköz, a hullámok minden megsemmisítésnek. Ungancsak Udvarhely határán történt, hogy oda való szekeret két lovát, szekerét és egy azon ülő marosvásárhelyi uri embert utközben a víz meglepett s mindenétől elforgatott; a kocsis egy fűzfa tetején akadt meg, az utas, szeker és lovak a víz által elsodortattak. A vetéseket és kertekeket a víz és iszap teljesen semmivé tette; a kár ezerekre megy.

- Báró Holczgethan Lajos közös pénzügyminiszter a „Magyar korona“ fogadóban halt meg, hová Budapestről való visszatértekor ment lakni, mivel a Schottenhofon lakását utjattat. Vasárnap este kilenc órákor, a mint haza érkezett, azonnal szobáiba tért, hová egy adag fagylatot vitetett. Hirtelen elfogyasztá azt és azonnal lefeküdt. Tíz óra után zajos csengetés hallatszott a báró szobájából. A mint a pinézér ijedve benyitott, a miniszter alig érthető hangon hebegő: Küldjön orvosot, mert igen rosszul vagyok. Éjfélt előtt fél 11 órákor két orvos érkezett, hanem már későn, mert időközben a bárót szélhűdés érte és azonnal meghalt. Leányát: Holczgethan Augusta bárónőt, ki a régi lakoson volt, azonnal értesítették atyja haláláról. A bárónő még hajnalban fél háromkor a régi lakásra szállítattá a holttestet. Báró Holczgethan 1810-ben october 1-én született; 1831-ben lépett pénzügyi hivatalba, 1850-ben pénzügyi tanácsossá lett Veronában, 1855-ben a Lipótrend lovagjává, később báró méltóságra emeltetett; 1870-ben a pénzügyminiszterium vezetését vette át, előbb Potoczky, majd Hohenwart alatt. Az utóbbinak visszalépése után az Auersperg-kabinet megalakulásáig a miniszter-tanács elnöke volt és 1872 január 15-étől fogva közös pénzügyminiszter. A magyarok iránt rokonszenvennel viseltetett s a magyar nyelvet is szorgalmasan tanulta. A magyar fővárosban mindig magyar névjegyeket küldögetett szét.

- Br. Holczgethan pénzügyminiszter temetése Bésben a legnagyobb ünnepélyességgel történt meg. Szeredán d. u. 2 órákor hat lovas halotti kocsiiban vitték a virág-koszorúkkal borított koporsót, a harangok zúgása között a gyászposztóval bevont templomba. A templomba jelen voltak Rainer főherczeg, herczeg Hohenlohe, gr. Andrassy Gyula, herczeg Auersperg miniszterelnök, a miniszterek, ő felsége segédtisztszjei, a belga követ, az összes miniszteriumok főhivatalnokai s az elhunyt rokoni. Helfersdorfer apát fényes segédlet mellett a beszentelést végrehajtotta, melynek megtörénte után az elhunyt holttestét Hietzingbe vitetett, hogy ottan a családi sírboltba helyeztessék.

- Rablás. Szent Ágotha s Új egyház közt fekvő Hírel nevű hegyen 12-én fényes nappal d. u. 5 órákor hat suhancz a három márpodi vásárról jövő szét. Ágothai embert megtámadott s kirabolt. Alig érkeztek a hegy tetejére, midőn a jó madarak a sűrűből előrohantak, s az utazóknak utját állították. A hat jó madár közül négy szűk fekete nafrágot, s hasonló színű köpenyegot, kettő pedig világos szürke nafrágot és köpenyegot viseltek, mind a hat fegyverrel volt ellátva, arcokba be volt fektetve, s egyiknek női hangja volt. Ujabb értesülések szerint Deanu a híres rabló is Rakovicza és Frek közt garzdálkodik. Két román juhós gaz-

dát, a hegyek közt megtámadott s minden pénzétől kifosztott.

- Lipthai István osztálytanácsost a kereskedelmi m. kir. miniszter kirendelte, hogy a moldva-oláhországi határszélen levő m. kir. vesztegintézeti hivatalokat szervezze. Az osztálytanácsos, ur erre vonatkozó hivatalos utját még e hóban megkezdte.

- Nagy szerencsétlenség történt Budapestén szerdán este 7 órákor az új iskola-épület építésénél. Hat napszamos az épülethez szükséges anyagot vitte az álláson fel, midőn az állás hirtelen összeomlott, s a munkások között három asszony is, a friss mésszel telt gödörbe zuhantak. Jóllehet a gyors segély köz-zel volt, mégis a megmentettek könyörülete érdemelnek. Különösen sajnálatraméltó egy 18 éves asszonynak sorsa, ki mellől a méssztől teljesen elégett, s ennek következtében életéhez is kevés a remény.

- Czifra villámcsapások. Francia lapok érdekes részletek közölnek azon szerencsétlenségről, mely a valbonnei táborban történt. A síkságon felállított sátrak közé három villám csapott le. Az első földöntötte egy tiszt sátrát, és a kaveskót a sátor körül szétmál-lasztotta. A második menykő egy katonát, ki sátra külsőben állott, levert, megvaaitott, azután a távirda sodronyon tovább terjedve, eltört vagy tizenkét oszlopot. A harmadik villámcsapás a legborzasztóbb volt; czikezakosan ment, és több sátorba csapott; az első sátorban megölt három katonát, kik ágyaikon feküdtek; hetet megsebesített: két megölt katonát egy tiszt szolga feküdt, de ennek semmi baja se lett. A katonák ruhái közt igen furesan garzdálkodott a villám. Az összehajtott ruhadarabok össze-vissza voltak szurkálva, mintha temérdek tüvel szurkálták volna; azután el voltak leve centiméter nagyságu kis kénes foltokkal. Egy második sátorban, mely emettől négy méternyire állott, négy ember sebesült meg. Itt a tölténytáskák is meggyultak, felrobbantak és lángba borították a sátrát; e tüzet csakhamar eloltották. Egy harmadik sátorban az erős villámcsapás földhöz vágott egy őrmestert, míg egy másik sátorban a villám egy őrmestert, ki hátán feküdt, csak úgy érintett, hogy oldalvást fordította. Végül egy sátorban a villám egy altisztet kidobott ágyából. Más sátrakon csak kívül történtek repedések. A lovak a menydörgéstől megbokrosodtak, elrántották magukat a jászolytól és végig vágattak a táboron. A villám által okozott sebek olyanok, mintha korbáccsal ejtették volna, a legfuresabb arabeszkeket képezik. — A szerencsétlen áldozatokak csütörtökön reggel temették el.

- Egy lázító szent. Madrid véd-szentje Szent Izidor, egyuttal védszentje az aratásnak is egész Spanyolországban. Ebben a kettős minőségében sokszor zavarba jön szegény. lly például ezidén, midőn az emlékének szánt három napon, május 13-ától 16-ig feljött a föld népe, eszközlőjén ki nekik esőt, mert el-szik a vetés; míg másfelől odajárult a toledói hidon fölállított szobrához Madridnak valamen-nyi vendéglőse, komédiása és egyéb árusa, hogy minekutána anyni nép csődült a védszent pártfogása alá helyezett városba, ne mossza szét a népet eső-vízzel, hanem adjon szép verőfényes napot, hadd jöjjen hozzájuk a hozzágsereg. A szentet azonban a jó falusiak aligha nem meg-vesztegették, mert első nap pompás eső esett. „Semmi no“, vigasztalták magokat a madri-diak, majd lesz holnap jó idő. Nem lett se holnap, se holnap után. A vendéglősökre rá-büsdösödött az enni való, a bódék üresen maradtak. Nagy lön e miatt az elkeiseredés az ilyen védszent ellen. Kivált egy idősebb asszony-ság, a ki épen a toledói hidon Szent Izidor szobrával szemben árulta a szerencsédőt s ki-nek a szél felfordította sátorát és eláztatta holmiját, kivált ez esett méltó indignáci-óba s oly szólamokkal, melyek az imá-dásának megfordításai, dühösen rohant a szoborra, erőteljes sörtezeket eregetvén kosarából, hogy a szent arczán csak egy pattagott a szer-csenedő, Ezt látva a többi keseredett népség, vérszemét kapott s kövekkel, botokkal rohant a védtelen védszentre s komolyan kezdte bom-bardirozni hig és kemény lövegekkel. A szentje védelmére sietett papot kis hija, hogy agyon nem ütötték. A rendőrsapatokat szétszórta, le-típorta a tömeg. De komolyabb a zavargás akkor vált igazán, midőn a már elvonuló vi-dékiek meghallották a védszentjökön elkövetett bántalmakat, a ki meghallgatta az ő imájakat. Visszafozdultak, védelmére késekot, dorongokat szedtek elő, puskából, pisztolyból lövöldöztek. Számos haláleset s még több sebesülés lett a következzése annak, hogy két ellenkező kíván-ságnak eleget tenni még a szent sem tud.

KÖZGAZDASÁG.

Kolozsvár város tűzrendészeti szabályrendelete.

III. Tűzoltási intézkedések.

A.) Segélyre kötelezettek.

(Folytatás.)

15. §.

A lakosság a 19. §-ban jelölt általános szolgálati kötelezettségét a 22. §-ban megje-

lelt riasztás alkalmával azonnal teljesíteni tartozik.

16. §.

A bérkocsisok iparjoguk elvesztésének terhe alatt tűzvészek alkalmával fogataikkal segédkezni tartoznak. Névszerint kötelesek szivattyukat és más oltó szereket, továbbá a szükséges vizet a tűz helyére, valamint a segélyre siető tűzoltókat a város területén díjtalanul a kívánt helyre szállítani. A vasuti társzekeret a tűz elől mentett butorokat tartoznak biztos helyre szállítani.

A részletes utasítást a rendőrség adja ki.

17. §.

Minden városi lakós, ki állandóan vagy télen át lovat vagy igavonó marhát tart, tűzvész esetén egy fogatjával vizet hordatni kötelez.

18. §.

Az égő ház szomszédai, egyáltalában az illető utcának lakói, valamint nagyobb szél alkalmával az előreláthatólag veszélyben forgó utcák lakói a 9. és 17. §§. kötelezettségei alól a tűz elől tartamának idejére fel vannak mentve.

19. §.

A 9. és 17. §§-okban kimondott általános tűzszolgálati kötelezettség következzőleg vált-ható meg:

a) egyéni személyváltáság évenként 4 forint o. ért.
b) a lovas fogat után váltáság évenként hat frt.
c) a marhás fogat után váltáság évenként két frt.

Ezen váltáságdíjak évenkéntelőlegesen fizetendők és rendőrség által rövid után felhaj-tandók. A begyűlt pénz a helybeli pénzintéze-teknek „Tűzoltási alap“ czimen gyűmölcsöz-őleg elhelyeztetik s ebből első sorban a tűzvész alkalmával kiűnt közreműködők jutalmai, az oltásnál kárt szenvedetteknek adandó kártéríté-sek és egyéb a tűzvészről esetleg előfordul-aprólékos költségek fedeztetnek; a fennmaradó összeg évenként utólagosan a rendes tűzoltási költségek pótlására fordítandó.

20. §.

A 10. 11. 12. és 16. §§-okban kimon-dott kötelezettségek semmi szín alatt pénzül meg nem válthatók.

(Folyt. köv.)

Távirati tudósítás

a budapesti árutőzsde hivatalos árjegyzeteiről. június 16-áról.

Árpa	Rozs	Buzza	Gabona	Folyószám	Minőség	Ár 100 Elg.
11	11	11	11	11	11	11
12	12	12	12	12	12	12
13	13	13	13	13	13	13
malta	malta	malta	malta	malta	malta	malta

Szék	Szokvány (Usance)	Gabona	Folyószám	Minőség	Ár 100 Elg.
20	20	20	20	20	20
21	21	21	21	21	21
22	22	22	22	22	22
23	23	23	23	23	23
24	24	24	24	24	24
100	100	100	100	100	100

Távirati tudósítás a bécsi tűzszéről

Június 16-án 5% Metalikus 66,55 frt, Kamat —. 5% Nemzeti kölcsön 69,75 frt. 1860 iki államkölcsön 109,75 Bankrészvén-nyek 8,41 Hitelrészvénnyek 144,50 London 121,20 Ezüst 10315 Cs. kir. arany 5,81 — Napoléon'dor 9,65 — 100 mark német ér-tékű 59,40.

Urbéri kötvények: Magyarországi 64,50. Temesi 73,25. Erdélyi 73,50. Horvátországi 84,75.

Felelős szerkesztő: Békésy Károly

1852-ben
alapítva.

Szolid és jó cikkekkel kezeskedünk.

(257)

BERNSTEIN J. és C. kárpitosok és díszítő, Budapest, feldunator 3 sz. — Coburg herceg-palota.

A
nemzeti szállítás

1245. — 1876.

(256)

(1—3)

Hirdetmény.

A főmértésügyi m. k. belügyminisztérium által f. hó 11-ről 26,340 szám alatt kelt tisztelt leirata rendén, Felvincz várossában egy gyógyszerártnak személyes üzleti joggal való felállítására engedélyeztetvén; ezen személyes jog elnyerése tekintetéből pályázat hirdettetik, s felhívtnak mind azok, kik eziránt folyamodni kívánnak, hogy szabályszerűleg felszerelt kérvényeiket f. évi augusztus 1-éig alólt alkirálybíróhoz adják be —

Később beérkezett kérvények tekinteten kívül hagyatnak.

Aranyosszék alkirálybírájától.

Felvinczen, 1876. június-hó 13-kán.

TARSOLY GÁBOR, alkirálybíró.

Sz. 14. — 1876.

(258)

(1—3)

Hirdetmény.

Alólt kir. közjegyző részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a kolozsvári t. k. törvényszéknek 2927. 1876. sz. alatt végzése folytán kolozsvári volt kereskedő **JOANOVITS G. GYÖRGY** csődtömegéhez tartozó összes ingóságok, bolti árucikkek és felszerelvények elárverezésére a könyvbeli követelések kivételével, a kolozsvári kir. törvényszéknek 5496 sz. a. végzése folytán

ujabbi határnapul 1876. július-hó 19-dik, s következő napjai tűzettek ki.

Miről venni szándékozik oly hozzáadással értesítettnek, hogy az árverezési feltételek, valamint a csőd leltár alólt kir. közjegyző irodájában (bel-tordautca 1 sz.) bár mikor megtekinthetők.

Kolozsvárt, 1876. június-hó 3-kán.

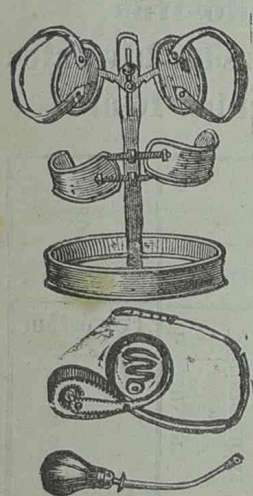
SCHILLING RUDOLF, kir. közjegyző.

(259)

Rugó nélküli

(1—12)

SÉRV KÖTŐK,

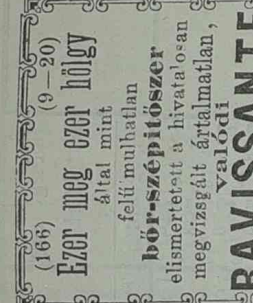
Ravoth tanár szerinti sérvkötők, közönséges sérvkötők mindenféle szerkezet szerint, suspensoriumok, test- és köldökötök, pólyák, válók, egyenestartók, javított köldökötök

önfertőzés és magkiömlés

ellen, angol ércsömörbarisnyák, szemvédők, szemkötők, ágybetétek, labda- és tyúkszem-gyűrűk, fülötkötők, bougie-k, kathereterek, tépés, jégpólyák, gúttörő magkiömlés ellen, **halhólyagok**, halcsővek, lélegző-készülékek, tejszopók, anyaköszorók, tisztulástáskák, v. pirókotok, **fecskendő** és **zuhanyok**, javított **szopópalek**, **férfi-felők** gumiból, minden légy- és lényem gummi készítmények, más betegápoló készítmények és orvosokhoz képek nagyban és kicsinyben a legutányosabb árak mellett

Odelga J.,

bandage-gyárosnál Bécsben,
Graben 29.

Egy üveg ára 2 ft 50 és 1 ft 50 kr.
Posta küldésnél 20 kr. több.

RAVISSANTE
Ezen világhírű sejtő-
szert pillanat alatt a leg-
szébb, legformásabb, leg-
ifjú arczsinat idáig el-
jött fehérit, frissít és fe-
nomítja elárolt legelőre-
adott alatt sejtít, mártó-
tisztulástáskák, a tisztul-
tásáért minden kándig-
valamint fölélegest tes-
t.

Raktár: Kolozsvárt:
Valentini Adolf ur-
r. Széki Miklós, N. Szé-
ben, Dicső-Szent-Mártonban.

(251)

Pályázat.

A kolozsvári ág. év. egyházbán üresedésbe jött 2-dik papi állomásra, melylyel a felsőbb leány-tanítás egybe van kötve, ezennel pályázat nyitattik. Egyetemen végzett pályázóknak a magyar és német nyelvet egyaránt kell birniok. Évi fizetés 800 ft, szabad szállítás és esetleges stóla.

A keliőleg felszerelt folyamodványok f. év július 15-éig az egyháztanácshoz beküldendők. Kolozsvárt, 1876. július 12.

Az ág. év. egyháztanács.

MOLL Seidlitz-pora.

Csak akkor valódi, ha minden doboz címlapján a sas és az én sokszorosított cégem van lenyomva.

Büntető bírósági ítéletek ismételtlen constatálták cégem és védjegyem meghamisítását, azért óva intem a közönséget az ilyen hamisítványok vásárlása ellen, minthogy azok csak ártás-
ra vannak számítás.

Egy lepecsételt eredeti doboz ára 1 ft. o. é.

Valódi minőségben kapható az X szel jelölt cségekkel.

Francia borszesz sóval.

A legmegbízhatóbb üveggyőző szere a szenvedő emberiségnek minden belső és külső gyuladástól, a legtöbb betegség ellen, mindennemű sebesüléstől, fejt-, fül- és fogfájás, régi sérvök és nyílt sebek, rákékélyek, fűszék, szomgyulafás, mindennemű bennulás és sérülés stb. stb. ellen.

Üvegekben használati utasítással együtt 30 kr. o. é.

Valódi minőségben a f-tel jelölt cségekkel.

Dorsch-halmáj-zsírolaj

Krohn M. és Társai Bergenben (Norvégia). Ezen halmáj-zsírolaj zsamennyi, a kereskedelemben előforduló, tej kö-
közt az egyedüli, mely orvosi célokra használható.

Ára egy üvegnek használati utasítással együtt 1 ft. o. é.

Valódi minőségben a *-gal jelölt cségekkel.

MOLL A. Tuchlauben, nächst dem Bazar, Wien.

Raktárak. Kolozsvárt: (x*) Valentini Ad. gyógyszerész. (x*) Wolff Ján. gyógyszer. (x*) Dr. Hintz György, gyógyszer. (x*) Széki Miklós, gyógyszer. Beszterecen. (x) Leng Károly, gyógyszer. Décsen. (x*) Krémer Samu Déván. (x) Lengyel György gyógyszer. Dicső-Szent-Mártonban. (x) Fischer Ede, gyógyszer. Szébenben. (x*) Müller K. gyógyszer. (x*) Thalmayer F. (x*) Reisenberger A. F. Szászsebenben. (x) Reinhardt J. C. Szerdahelyt. (x) Schimert F. gyógyszerész. Zalatna. (x) Mihelyes S. gyógyszerész. Arad.

Felszólítás!

Tisztelettel felkérem mind azokat, kik a

„Tamási Testvérek“ cégnek

(241) bármint viszonyból adósok, (3—3) sziveskedjenek tartozásaikat, hozzám címelve, minél előbb beküldeni, mielőtt ezt per uton kénytelenítettém követelni.

Voith József,

a Tamási Testvérek csődtömeg gondnoka.

Bizonysítvány.

Tudományos javaslat a neunkircheni

gyógyász

WILHELM ur által készített

antiarthritikus antirheumatikus

Vértisztító theáról

Kinek az újabb korban felmerült általános szerkeletűtől a charlatanizmus-ról fogalma van, könnyen kimagarázhatja az orvosoknak ellen-szenvét minden ilyen árucikkek ellen s nem az újítás ellenitének fogja tartani, ha az orvos megvető mosolylyal fordul el azoktól. De ezen szabály sincs kivétel nélkül, s ezen kivétel helyesen igazolt azon esetben, hol tények által bizonysított tapasztalat és a közönségnek arra alapított általános helyeslése az orvosi vizsgálatot már megelőzte, az ítéletet kimondta, mint az a **Wilhelm-féle** vértisztító theáról történt. Mert a közönség ítélete megbízható és kezeség valamely dolog értékére nézve, és itt is a különös baj k. eszt, közönség a más illy betegségeknek igazolta magát, mivel a Wilhelm-féle vértisztító thea a legmagasabb rheumatikus bajoktól alkalmaszva : helyi mek megáradott tevékeny ígét és a legbiztosabb jótékonyan elő-segíti.

Névszerint minden rheumatikus, csúszos bántalmaknál, melyek rendszerint lázzal és gyulladással, vagy dagmatat vannak összekötve, po-dagra, keresztcsontnyálkára, csípő-fájdalom, tagszag-gatás, enklomerevülés, lábikra-göröcsök, stb. még idült szorulás, altesti és hámrörhöd sérvök-ben stb. is igen hathatós szernek bizonyult be. Ennélfogva a nevezett bajokban bátran ajánlható.

Berlin, 1872. január.

(p. h.) Dr. Müller Johannes

orvostanász.

Övást teszünk mindennemű hamisítvány és csalás ellen!

Kérjük a t. közönséget, hogy a vorénnél ügye-szem legyen a törvényes védjegy és cimra, mely minden eszmának külsője van téve, hogy a hamisítványok eljő vétesek.

A valódi Wilhelm-féle antiarthritikus antirheumatikus vértisztító thea csak az első nemzeti költi Wilhelm-féle gyárban Neunkirchen-ben Bécs mellett, vagy a hirdetésben jelzett helyeken kapható.

Egy csomag 8 adagra osztva, orvosi utasítás szerint, használati utasítással 1 ft. a csomagolás és bályegri még külön 10 kr.

A t. közönség kényelme végett a valódi Wilhelm-féle antiarthritikus antirheumatikus vértisztító thea kapható.

Kolozsvárt, Valentini Ed. Ad. gyógyszerész. Abrudbánya, Vlad N. Beszterce, Kélp Frigyes, Torg. vits és Zintz, Gy.-Fehervár, Fröhlich Gyula, gyógyszerész. Brassó, Jokelns Nándor, gyógyszerész. Jekencze, Schéint Frigyes, gyógyszerész. Földvár, Foltbert Fr. gyógyszerész. Maros-Vasárhely, Bucher Miksa, Nagy-Bánya, Hancsek József, gyógyszerész. Nagy-Ényed, Bistritsany Lajos, Nagy-Sábo, Rosenfeld József, Segesvár, Teutsch J. B. Szász-Régen, Leonhád S. és J. Verespataik, Moldován Lajos, gyógyszerész.

(219)

(11—15)

Biztos nyerenények.

Egy braunschweigi sorsy ára, melynek sorozatszámára már ki valhuza 120 ft.

Egy fél sorsy ára . . . 60 ft.

negyed sorsy ára . . . 30 ft.

tized . . . 13 ft.

húszad . . . 7 ft.

húszad június 30-kán.

Összes nyerenény 90,000 bíró-

dalmi márká anyban.

Hitel-igervények 4 ft 0 kr.) és

Bécsi Communal-igervények 2 ft 50

és bélyeg.

Főnyerenény 40,000 ft.

NYITRAI és TRSA.

Bécs, verlängerte Wipplergasse 45.

(222) (2—4)

Mindennemű diplomák

a legkitünőbb kitűzésben.

különbösen katonai rkkant-, tűz-

oltó-, torna-, al- stb.

EGYLETEK

számára gyorsan és csó árakon

készítettnek.

BOHEMIA

papír- és nyomdaipar-tsznyvtársulat

könyvda-intéze által

PRÁGAIAN.

(228) (3—3)

Vendéglo-haszonbérbeadás.

Egytől három évrderjedő időtar-

tamra haszonbérbe andó a folyó

1876. évi október 1-től, vagy esetleg

még korábban is kezdő a **Casino-**

vendéglo Nagy-Szebenben, a

mely áll 6 szobából, nyhával, s a

szükséges mellék helyiségekkel, évi 300

forint o. é haszonbérbevalamely szak-

értő, a kellő fundus struettussal és

megfelelő üzletkéve ellátott solid

vendéglo-snek.

Pályázók sziveskednek a bővebb

feltételek megtudá-á végett szóval,

vagy írásban a Casino-iztsághoz for-

dulni és azok megtekése után erre

vonatkozó ajánlatukat, melyhez 25 ft.

bánatpénz melléklendővevezett bírói-

sághoz legteljebb . é. június

végéig benyújtani.

Nagy-Szeben, máji 25-én, 1876.

A IZOTTSÁG.

(234) **NICORA LAJOS, fűtőtűz- és fűstgépész** (3—5)

Legnagyobb és legelősebb rakit kész takaréktűz-
helyek esérépől minden nagyságban, készit mindennemű
vas-takarékfűtőhelyeket, ugyasit fűtővezeteket, vendéglo-
és új épületek: légítő-készleteket, csokk, köcsen, vagy
fa-használatra, légénérő-készletek (Ventilation):
márvány-kandallókat
és a hozzá való gépészettel **legűnűsre.**
Fűsteleni segély minden konyhában, jótállás mellett.
Aldunator 20. sz. Budapestben.

(227) **Csapó Sándor Kolozsvárt.** (6—*)

Van szerencsém a t. cz.

Építész, Asztalos, Lakatos, Kárpitos és Bádigos mester urakat figyelmeztetni

mintán a vasalás és többféle abba a szakmába vágó cikkekkel,
ugy az asztalos szerszámokkal fel akarok hagyni,
ezen cikkekkel

gyári áron alól számítom.

Méltóztassanak tisztelt urak megtekintés végett a nagy
Bazáromat meglátogatni.

Csapó Sándor Kolozsvárt.

Kárpitos, Bádigos cikkek.

Gyárak:
váci-boulevard 41 és 42 szám.

Minden gyártmányunk, a budapesti főhivatal által megvizsgálva és törvényesen hitelesítve vagyon.

Raktár:
királytelep sarkán.

Magyar királyi udvari mérleg- és súly gyárak

Schuk és Schlick Budapest legelősebb gyári árak mellett ajánlanak,

Arlapok ingyen szolgáltatnak.

Átalakítások méter rendszerre, valamint javítások legelősebb áron eszközöltetnek.

Óeska anyag készpénzfizetés helyett fogadtatik el.

Fiók-gyár:
királytelep 92 szám.

(4—10)

Raktár:
váci-boulevard 33 szám.

(27)

Gummi és halhólygól készült

óvszereket (Colons)

utánvétellel titoktartás ígére mellett, duet-

jét 2 ftől 6 ftig, küld J. N. Schmei-

ler gumai gyáros Bécsen, VII. Be-

zirk Stüttgasse Nr. 9.